

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno „ 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu „ 40
Mesečna priloga: Vestnik SHSZ

SLOVENEK

Cene inzeratom:
Razstolpna petlinna vrsta malih
oglasov po Din. 1.— in Din. 1.50
veliki oglasi nad 45 mm vs
Din. 2.—, postava 10
po Din. 3.—.
Pri večjem naročilu popust.
Izloži vsak dan izvezni
nedeljski in dnevi po praz
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vrnejo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 226.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase.
zagreb 39.011, sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.797.

Pomembna štiridesetletnica.

24. aprila tega leta je preteklo štirideset let, odkar je bila ustanovljena Katoliška tiskarna. Tega dne leta 1883 se je namreč »Slovenec«, ki se je od dne svoje ustanovitve 14. oktobra 1873 dalje tiskal v častiljivi Biaznikovi tiskarni na Bregu, preselil v lastne tiskarske prostore na Vodnikovem trgu, tam, kjer se nahaja danes davčna administracija.

Bilo je to pod rajnim nepozabnim Josipom Jeričem, vpokojenim župnikom, ki je takorekoč oče našega slovenskega krščanskega političnega tiska. Zato se ob štiridesetletnici Katoliške tiskarne v prvi vrsti spominjamo tega skromnega moža, ki je s svojo čebelnico pridnostjo in železno vztrajnostjo ustvaril močeno stavbo katoliškega časopisja v Sloveniji in tako proslavil svoje ime za vedno v naši kulturni zgodovini.

Mož pa ni bil samo urednik »Slovenca«, ni samo pripomogel našemu listu do lastnih od početka zelo skromnih tiskarskih prostorov na Vodnikovem trgu, marveč je tudi ustanovil leta 1887. »Katoliško tiskovno društvo«, potem ko je »Slovenec«, ki je od početka izhajal samo trikrat na teden, 11. julija 1883 postal dnevnik in se leta 1888 po ustanovitvi KTD. preselil v novo poslopje v Kopitarjevi ulici, ki stoji še danes na dvorišču naše današnje tiskovne palače in v katerem je sedaj najmodernejše urejena litografija. Poleg Josipa Jeriča so bili v osnovnem odboru KTD. in v njega prvem odboru dr. Janez Kulovic, dr. poslanec Karol Klun, dr. Franc Lampe, Matija Kolar, Anton Kržiž, A. Cebašek, Z. Bohinec in kmalu potem še msgr. Zupančič in prelat Andrej Kalan, ki je danes predsednik Katoliškega tiskovnega društva in pod katerim se je povzdignilo do take višine, kakor jo danes vidimo pred nami.

Ko Josipa Jeriča že ni bilo med živimi, je odbor KTD. 14. februarja 1907. sklenil novo zgradbo sedanje palače, ki je v upravičeni ponos našemu katoliškemu tisku in ena največjih modernih tiskovnih stavb na slovenskem jugu sploh. 11. julija 1907 se je blagoslovil vogelni kamen, ko je bil predsednik društva že Andrej Kalan, neumorni tajnik pa vikar Luka Smolnikar. 17. avgusta 1908 je bila nova palača blagoslovljena. »Slovenec« se je v njej prvič tiskal že 21. avgusta, uredništvo se je preselilo vanjo 24. aprila 1909 in istega dne je bil »Slovenec« v njej prvič tiskan na novem rotacijskem stroju. Danes se tiska že na drugem, še popolnejšem.

To je kratka zgodovina tiskovnega podjetja, ki med Slovenci nima sebi enakega. Vse to je sad štiridesetletnega dela, pridnega varčevanja, nesebičnega truda, krščanske poštenosti, ljubezni in idealizma. V tem podjetju se osredotočuje glavno kulturno delo katoliških Slovencev, v njega okrilju in z njega pomočjo so se položili temelji tudi našemu političnemu in gospodarskemu delu, tu so delovali naši najboljši možje in se urili ter povzpeli do vrhunca, razširjajoč iz tega doma krščansko prosveto, boreč se zoper nasprotnike, gradeč in izpopolnjujoč vso krščansko organizacijo. In kakor takrat, je tudi danes KTD. in njega tiskarna glavni steber, osrčje, središče slovenske krščanske organizacije.

Nimamo ob štiridesetletnici naše slovenske katoliške matice iskrenejše želje nego to, da se ta naš dom še bolj razširi in tako ohrani prvenstvo med slovenskimi tiskovnimi in kulturnimi podjetji!

Princ Oton v Budimpešti?

Belgrad, 23. (Izv.) Sem so došle vesti, da se je danes dopoldne ob 9. z aeroplanom pripeljal v Budimpešto princ Oton z grofom Apponyjem, ki se je dalj časa mudil pri bivši cesarici Ziti. Princ Oton se je tajno pripeljal iz Madrida v Italijo in od tam direktno na Mažarsko. Če bo princ Oton ostal nekaj dni v Budimpešti, bo za njim prišla tudi njegova mati Zita. Druge vesti pa to dementirajo in trdijo, da je prišla v Budimpešto nek druga oseba, ki je zelo podobna princu Otonu.

Neizpremenjen položaj.

PASIČ PO NOVNO PREJEL MANDAT. — DEMOKRATI SE PONUJAJO. — NEZMANJŠANO NASPROTSTVO V RADIKALNEM KLUBU PROTI DEMOKRATOM.

Belgrad, 23. aprila. (Izv.) Tekom današnjega dneva ni prišlo do posebnih izprememb v političnem položaju. Dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je bilo ponovno sklenjeno, da ni mogoče iti v koalicijo z demokrati, zlasti če demokrati vztrajajo pri svojih dosedanjih zahtevah in jih ne reducirajo. Sklenjeno je bilo, da Nikola Pašić popoldne povabi k sebi Ljubo Davidovića ter mu sporoči svoje sklepe in posluša odločitve demokratskega kluba. Ob 4. uri popoldne je Pašić sprejel Ljubo Davidovića, ki je takoj zahteval od Pašića precizno izjavo, če je dobil od krone mandat samo za sestavo poslovne vlade ali za sestavo poslovne in volivne vlade. Ko mu je Pašić odgovoril, da je želja krone, da se sestavi poslovna vlada in da krona to tudi zahteva, je Davidović odšel v demokratski klub, kjer se je vršila seja. Ko je klubu sporočil rezultat obiska pri Pašiću, je demokratski klub sklenil, da se Pašiću odgovori, da demokrati za ta slučaj sploh ne reflektirajo na koalicijo. Ta sklep je Davidović sporočil Pašiću in ta je izjavil, da mu je zelo žal in da bi se demokrati lahko še premislili. Nato je Pašić odšel na dvor ter je vsled položaja, ki je nastal, vrnil kroni mandat. Kralj ni sprejel vrnjenega mandata, marveč je prosil Pašića, naj se nadalje sondira teren za sestavo poslovne vlade. Ta sklep krone se je takoj zvedel in med demokrati je nastalo silno razburjenje. Računali so, da se bo krona odločila za sestavo volivne vlade, ki bi bila poverjena demokratom. Vsled tega stališča in položaja, je demokratski klub sklenil, da se v imenu kluba zaprosi avdiencia pri kralju. Okoli 7. ure zvečer je bil sprejet od kralja Ljuba Davidovića. Avdiencia je bila zelo kratka in se je Davidović že čez pol ure vrnil v demokratski klub, kateremu je sporočil stališče krone. Nato je demokratski klub siskal svoj prejšnji sklep, da ne vstopi v poslovno vlado in na seji se je razpravljalo edino o zahtevah kluba, v koliko bi se te imele reducirati, da demokrati vstopijo v poslovno vlado. Jutri dopoldne in popoldne bo demokratski klub nadaljeval svojo sejo. Vsekako je v klubu razpoloženje za vstop v vsako vlado.

Belgrad, 23. aprila. (Izv.) V parlamentarnih krogih so danes zelo opazili

dejstvo, da je dr. Korošec imel daljši razgovor z ministrom zunanjih zadev dr. Ninčičem o političnem položaju. S strani radikalnih poslancev, ki so proti koaliciji z demokrati, se priporoča koalicija samo z zemljoradniki, ker bi v tem slučaju koalicija razpolagala s 133 poslanci, docim bi vsa ostala opozicija štela 109 poslancev. Zemljoradniki bi vstopili v vlado namesto Nemcev, ki se radikalom ne zdi dovolj zaupanja vredni.

DEMOKRATSKA INTRIGA.

Belgrad, 23. aprila. (Izv.) V vseh parlamentarnih krogih se nocoj govori o avdienci Ljube Davidovića na dvoru. Ta avdiencia se povsod tolmači kot ponovna intriga demokratov proti Nikoli Pašiću, ker da so demokrati Pašića dikreditirali pri kroni, čes da Pašić v razgovorih s politiki potvarja mišljenje krone. V radikalnem klubu vlada radi tega veliko ogorčenje in razpoloženje za koalicijo se je vsled tega še poslabšalo.

ZEMLJORADNIŠKE ZAHTEVE.

Belgrad, 23. aprila. (Izv.) Glavni odbor zemljoradniške stranke je danes razpravljal o političnem položaju in o vstopu v vlado. Ob tej priliki je glavni odbor definitivno določil svoje stališče in stavil kot pogoj za vstop v koalicijo sledeče zahteve: 1. Zemljoradniški klub zahteva, da se potom skupščine izvedejo uradniški, invalidski in dobrovoljski zakon; 2. da se agrarno vprašanje pravilno reši; 3. da se zakon o upravnih razdelitvi države popravi v smislu zemljoradniških zahtev. Poleg tega zahtevajo zemljoradniki redukcijo odvisnih ministrstev in stavljajo še nekatere manjše zahteve.

DR. KOROSEK ZOPET V BELGRADU

Belgrad, 23. aprila. (Izv.) Dr. Korošec se je danes vrnil iz Zagreba, kjer je predsedoval seji Glavnega združenega saveza. Po seji se je del časa razgovarjal s predsednikom HRSS Stjepanom Radićem. Časnikarjem, ki so ga prosili za intervju, je dr. Korošec izjavil, da se v taktiki, o kateri so se zedinile SLS, HRSS in JMO, ni pokazala potreba kakšne spremembe. Vse, kar se sedaj dela, je dogovorjeno in dela se sporazumno.

PREISKAVA PROTI JOCI JOVANOVIĆU.

Belgrad, 23. aprila. (Izv.) Današnja »Tribuna« poroča, da je zunanji minister dr. Ninčič odredil, da se predsednik zemljoradniškega kluba Joca Jovanović kot bivši poslanik v Londonu takoj pozove, da položi račun od 3.600.000 dinarjev, kateri znesek še do danes ni vrnjen. »Tribuna« pravi, da se bo v tem slučaju preiskala defetistična akcija, katere namen je bil, da se za časa vojne strmo glavi srbska vlada.

Volitve v Belgariji.

Sofija, 23. aprila. (Izv.) Včeraj so se vršile v celi deželi volitve za državni zbor po novem volivnem redu. Volitve so se vršile v najlepšem redu. Vlada je dobila ogromno večino: od 246 poslancev, kolikor jih bo štelo novo sobranje, ima vlada že danes nad 200 poslancev. Komunisti in opozicijske stranke so celo v glavnem mestu znatno nazadovale.

Jezikovni pouk na češko-slovaškem.

Praga, 23. aprila. (Izvirno.) »Prager Presse« poroča, da je ministrski svet odobril zakonski načrt glede ureditve jezikovnega pouka na srednjih šolah in učiteljskih. Po tem zakonu je državni jezik na vseh srednjih šolah obližaten učni predmet. Jeziki manjšin se lahko poučujejo kot obvezen ali neobvezen predmet. Zakon potrebuje še odobrenja v parlamentu, nakar bo stopil jeseni v veljavo.

Poraz srbskega pravoslavja med čehi.

Pod tem naslovom je »Slovenec« dne 21. marca poročal o resignaciji moravskega »narodnega« škofa Pavlika-Gorazda, zastopnika pravoslavne smeri v češki narodni cerkvi. Pavlik-Gorazd je sicer dne 28. marca svojo resignacijo pogojno preklinal, a naslov našega članka je še vedno upravičen; srbsko pravoslavje med Čehi je poraženo.

Na zboru moravske cerkve v Přerovu dne 28. marca je škof Pavlik-Gorazd poročal o svojem amerikanskem potovanju, ki je bilo v gmotnem oziru brez uspeha. Povedal je med drugim da mu je dal niški škof Dositej za to potovanje 9000 dinarjev in 2000 frankov, torej skupno nad 20.000 dinarjev iz naše državne blagajne; brez dvoma je Dositej potrošil na Moravskem znatne svote naše državnega denarja, ker se je moravska »narodna« cerkev tudi iz gmotnih ozirih vezala s pravoslavjem.

Pavlik-Gorazd je pogojno preklinal svojo resignacijo, ko so se na zboru v Přerovu po mnogih bojih naposled sprejele resolucije, ki zagotavljajo neko možnost samostojnega razvoja pravoslavne smeri. Glasovanje se je vršilo, ko je polovico delegatov že odšlo; za Gorazda je glasovalo samo 25 delegatov, 31 delegatov pa je bilo že prej odšlo. Razburjenje je bilo toliko, da se uradni cerkveni list »Za Pravdou« cele tri tedne ni upal o teh dogodkih poročati. Ta list piše dne 19. aprila, da kriza moravske narodne cerkve še ni rešena in da je treba še vedno iskati poti k rešitvi iz težavnega položaja. Osrednje načelstvo češke narodne cerkve je zavrglo resolucije, na podlagi katerih je Pavlik-Gorazd preklinal resignacijo. S tem se je moravska škofija za enkrat ločila od ostale češke narodne cerkve. Zgodilo se je torej to, česar so se pristajši češke narodne cerkve bali. Dositej je s Pavlikom res povzročil razkol v češki narodni cerkvi. A tudi v razmerno mali moravski škofiji je še vedno veliko needinosti in napetosti. Z Gorazdom drži le nekoliko tisoč moravskih pristavev narodne cerkve, a še ti samo deloma. Ogromna večina češke narodne cerkve pa bo v zastopnikih srbskega pravoslavja gledala rušitelje edinosti in sloge. Vsled tega se bo notranja kriza češke narodne cerkve še dolgo nadaljevala. Dositej in Pavlik sta to krizo nevarno poosttrila.

Srbsko pravoslavje je s tem jako škodovalo ugledu naše države in srbske cerkve. Srbski cerkveni listi doslej še niso imeli poguma, da bi povedali resnico. Tolažijo se s tem, da so naša poročila netočna. Toda naša poročila so točno povzeta iz službenih čeških virov.

Orientska konferenca.

Lausanne, 23. aprila. (Izv.) Turška mirovna delegacija je danes prišla v Lausanne. Ismet paša je prišel s svojo soprogo. Nastanili so se v Palace-hotelu. Prišla sta tudi že italijanski in japonski delegat. Francoski delegat general Pellé in angleški delegat Rumbold prideta jutri.

FRANCOSKA KOMPENZACIJA V TURCIJI.

London, 23. aprila. (Izv.) »Morning-post« javlja, da bo francoska vlada dobila kot kompenzacijo za Chester-jev dogovor koncesijo za zgradbo železnice Estrišehir—Brussa—Panderma in pristanišča v Pandermi.

MANIFESTACIJE ZA SPORAZUM V BERLINU.

Berlin, 23. aprila. (Izv.) Včeraj dopoldne so se vršile velike manifestacije udruženj »Nie wieder Krieg«. Sklenili so pozvati državnega kancelerja, da z ozirrom na govore lorda Curzona in ministra Rosenberga takoj objavi jasne nemške pogoje za sporazum.

REDUKCIJA OFICIRJEV V ITALIJI.

Rim, 23. (Izv.) Vojni minister je odpustil iz službe 2000 častnikov, ki so bili na dopustu in niso imeli nobenega stalega mesta.

Protest SLS proti nasilstvom »Orjuna«.

Mariborsko vodstvo SLS je že dne 13. februarja l. 1923. energično protestiralo proti nasilstvom, ki jih je uganjala v mestu in okolici »Orjuna«, zlasti zaradi napada na Cirilovo tiskarno. Po dveh mesecih oblast še ni ukrenila ničesar, kljub protestu.

Istotako je SLS protestirala zaradi dogodkov v Slov. Bistrici — z istim negativnim uspehom.

Le vsled očitne zaščite, ki jo uživa »Orjuna« pri oblastih, so se mogli odigravati tudi nedostojni napadi na občinskega svetnika in poslanca Žebota od strani dr. Reismana in se je mogel izvršiti prostakiški napad na urednika »Straže«, invalida Goleca.

Ta dejstva potrjujejo:

1. Da Orjuna organizira in pripravlja ter izvršuje napade na naše pristaje in na njihovo imetje.

2. Da državna oblast ničesar ne stori proti tem nasilstvom, temveč se zadržuje popolnoma pasivno in vse to mirno gleda in s tem napade še pospešuje in orjunašem daje potuho.

Vsled tega je naše ljudstvo, ki je, kakor so pokazale zadnje volitve, skoraj celotno v taboru SLS, do skrajnosti razburjeno in bati se je najhujšega. Ljudstvo dobro ve, da obstoji najprimitivnejša in najnujnejša naloga države v tem, da skrbi za javni red in mir in da štiti osebno varnost in zasebno lastnino svojih državljanov proti napadom od katere koli strani. Ker pa vidi, da država ne drži te svoje naloge, potem ljudstvo izgublja zaupanje v državno oblast.

Ako državna oblast ne bo storila svoje najprimitivnejše dolžnosti, si bo ljudstvo samo pomagalo in samo obračunalo z Orjuno, kar bi seveda škodovalo ugledu države na zunaj in na znotraj.

Kot najmočnejša stranka v Sloveniji, oziroma kot edina zastopnica Slovencev še enkrat z vso odločnostjo zahtevamo:

1. Da se zgoraj navedeni slučaj takoj natančno preiščejo in krivci v najkrajšem času kaznujejo z vso strogostjo zakona.

2. Da državna oblast stori vse, kar je v njeni moči, da se slični napadi ne bodo več pojavljali in da bode državljanom v resnici zagotovljena popolna varnost osebe in imovine.

Ako državne oblasti v tem oziru ne bodo vršile svoje dolžnosti, nosijo same odgovornost za vse dalekosežne posledice, ki jih bo rodilo pasivno zadržanje državnih organov v očitnih groznih nasilstvih od strani Orjuna.

V Mariboru, dne 21. aprila 1923.

Vodstvo Slov. ljudske stranke.

NEČLOVEŠKI OČE.

Budimpešta, 23. (Izv.) V Marglődu je čevljar Porpas z britvijo prerezal vrat svojim peterim otrokom. Stirje otroci so bili takoj mrtvi, peti pa je smrtnonevarno ranjen. Po dejanju je Porpas šel na podstrežje, kjer se je obesil. Vzrok: beda.

OROPAN ANGLEŠKI DIPLOMAT.

Budimpešta, 23. (Izv.) »Magyar Ország« poroča iz Bukarešte, da so na progi Konstanca—Bukarešt neznan zlikovec omamili angleškega diplomatičnega kurirja in mu vzeli važne diplomatične spise.

KROJAŠKA STAVKA V GRADCU.

Gradeč, 23. aprila. (Izv.) Krojači in šivilje tukajšnjih velikih krojaških in

modnih tvrdk so stopili v štrajk. Oni zahtevajo zvišanje plač za 15 procentov. Delodajalci jim ponujajo 5—7 procentov priboljška.

Iz zunanje politike.

* Politika agrarne vlade v Bolgariji.

»Echo de Bolgare« ugotavlja veliko uspeha, ki jih je tekom kratkega časa dosegla sedanja agrarna vlada v zunanji politiki. Predvsem se je uredilo reparacijsko vprašanje, ki govori o njem čl. 117. neuillyske pogodbe, in sklenil se je sporazum v Nišu. Dve bolgarski vprašanji: o varstvu bolgarskega prebivalstva v zapadni Traciji in o kontroli nad izvršitvijo vojaških klavzul, prideta te dni pred svet Društva narodov. Razen tega so v teku pogajanja z Romunijo in je zelo verjetno, da se že v kratkem sklene sporazum o vseh romunsko-bolgarskih vprašanjih. Tako se je Stambolijskijevi vladi posrečilo, da je s svojo iskreno lojalno, dalekovidno, mirovno politiko spravila s poti najtežje ovire za obnovo rednih zunanje-političnih odnošajev bolgarske države. To pohvalno priznava tudi celokupno inozemsko časopisje. Samo eno stvar še očitno inozemstvo sedanji agrarni vladi: njeno bajé nasilno notranjo politiko. Toda ne sme se pozabiti, v kako strašno razdrapanih razmerah je agrarna stranka prevzela vladu. Po dolgotrajnih vojnah je bilo vse desorganizirano in demoralizirano, subverzivni elementi dvigali svojo glavo, grozila je državljanska vojna. V takih razmerah se ni bilo mogoče vselej izogniti izrednim sredstvom. Toda sedaj so se tudi notranje razmere že razvile tako daleč, da se bliža doba, ko se bo tudi notranja politika agrarne vlade sodila stvarnejše in pravičnejše.

* Govor lorda Curzona, ministra za zunanje zadeve, v angleški nižji zbornici 20. t. m. pomeni po soglasni sodbi evropske javnosti precejšen korak naprej v smeri rešitve francosko-nemškega spora. Lord Curzon je utemeljeval nevtralnost stališče Anglije v tej zadevi, katero ji daje možnost vsak čas poseči vmes, kadar pride ugodni trenutek. Anglija smatra, da je antanta s Francijo podlaga evropskega miru in obnove kontinenta, vsled česar je izključeno, da bi se Anglija postavila na stališče Nemčije. Pozitivno pa francoske akcije v Poruhru ni mogla podpirati, ker dvomi o njeni praktičnosti. Lord Curzon meni, da je vprašanje garancij za Francijo jako važno, toda te garancije ne smejo obstajati v razkosanju Nemčije, ampak morajo biti obojestranske. Nemčiji pa svetuje, naj stopi na dan s kakšnim pozitivnim predlogom glede višine reparacij in njihovega točnega vplačevanja. — V Nemčiji je Curzonov govor napravil velik vtis. Razum desničarjev so vse nemške stranke za to, da nemška vlada nasvet angleškega ministra vpoštevata in predloži pozitivne reparacijske predloge. Pravijo, da je lord Curzon za to, da Nemčija predlaga kot skupno reparacijsko vsoto 40 milijard zlatih mark. — Francosko časopisje na oni del Curzonovega govora, ki se peča z reparacijami, zaenkrat veliko ne reagira in povdarja, da se mora Nemčija obrniti naravnost na Francijo, ki zasedenega ozemlja ne zapusti, dokler ne bo reparacijska vsota v celoti izplačana.

* Plebiscit za Mussolinija. »Agencia Fournier« poroča, da je v Italiji v teku plebiscit za Mussolinija: po celi Italiji se zbirajo zanj podpisi. Milan in Turin sta dala zanj 350.000 podpisov, Milan 235.000; v nekaterih krajih so se podpisali zanj vsi odrasli prebivalci. To je zelo verjetno, ker

zbirajo podpise fašisti in nosijo s seboj že že ne bomb, pa vsaj ricinovo olje.

* Kongres ruske boljševiške stranke, ki se je te dni zaključil, je odobril politiko izvršilnega odbora stranke. S tem so nade ohi, ki so upali na kakšen znatnejši preobrat v boljševiški politiki ali celo na razdor v boljševiški stranki, zaenkrat pokopane.

* Romunska vlada razširja po njej naklonjenem glasilu čehoslovanske vlade, »Prager Presse«, vest, da se je opozicijsko gibanje proti centralistični ustavi izjalovilo. Baje je opozicija med seboj nedelna in ni vstanu vlade strmoglaviti. Proti demonstrantom se ni uporabljalo orožje, marveč samo gasilne cevi. Vodje opozicij so se umaknili iz mesta na deželo, kjer prirejajo dalje manifestacije. Na vsak način je kriza odložena do jeseni.

Politične vesti.

* Za srbsko plemensko fronto se zavzema belgrajsko »Vreme«. Pri zadnjih volitvah da so namreč šli Srbi v volivni boj z geslom »za vidovdanske ustave«, dočim so Hrvatje in Slovenci nastopili kot »plemenac«. Hrvatsko-slovenskemu plemenskem stališču pa je treba nasproti postaviti srbsko plemensko stališče. — Izvajanja »Vremena« so prav lepa, ampak logična niso. Če so Hrvatje in Slovenci nastopali kot »plemenac«, tega niso storili vsled neke »plemenske« volivne parole, ampak oni so šli v volitve z geslom »proti vidovdanskim ustavi«, ravno tako, kakor so šli Srbi v volivni boj »za vidovdanske ustave«. Volitve so dokazale samo to, da Hrvatje in Slovenci odklanjajo vidovdansko ustavo in odklanjajo v njej uzakonjeni centralizem kot izraz hegemonije srbskega naroda nad ostalimi. Ako pa »Vreme« danes dela propagando za »srbski plemenski blok«, naj bo prepričano, da temu bloku pri prihodnjih volitvah ne bo stal nasproti »hrvatsko-slovenski blok«, ampak »prečanski blok«, ker vlada med Srbi v Vojvodini, v Bosni in v Šumadiji sami ravno tako nezadovoljstvo s centralistično belgrajsko upravo (recte: korupcijo) kakor med Hrvati in Slovenci.

* »Stara fronta«. Stara fronta je po mnenju belgrajske »Politike« seveda »avstrijska«. Politika revizionističnega bloka ni nič drugega kakor »stara avstrijsčina«. Zato se Belgrad in Zagreb tudi ne razumeta, ker Zagreb govori še vedno v »avstrijskem« jeziku. V tem tonu je pisan ves uvodni članek nedeljske »Politike«, prav kakor bi bil prepisan iz »Jutrca«. — Nas očitanje »avstrijsčine« ne preseneča. To metodo dobro poznamo. Odgovarjamo pa na kratko to-le: Duh, ki preveva revizioniste, ni »avstrijsčina«, ampak želja po enakopravnosti in po poštenosti upravi. Mizerne centralne uprave belgrajski gospodje in njihovi častniki tudi s plaščem »avstrijsčine« ne bodo odpravili in zakrili. Mi Srbom (= srbskemu narodu) ne očitamo ničesar, kvečjemu to, da še do danes to ubogo in izmognano ljudstvo ni našlo dovolj moči, da korenito pomeče s »Srbci« (= z belgrajskimi cinčarji), ki nas vse skupaj dere in guli dokrvi. Srbe (= srbsko ljudstvo), Hrvate in Slovence. Kadar bodo gospodje v Belgradu ta problem razumeli, takrat bo mogoče z njimi pametno govoriti. Mi natančno razločujemo med Srbi-cinčarji = korupcionisti v Belgradu, ki sploh Srbi niso, čeprav se delajo za največje »Srbe«, in pa med poštenimi srbskim ljudstvom, ki se nahaja v nesrečnem položaju kakor mi. Kadar bodo v Belgradu to razliko uvideli, ne bodo več govorili o »avstrijsčini«, ampak bodo

pomagali odstranjevati tincarsko centralistično korupcijo, ki je glavni vir »avstrijsčine«.

+ Glasovi o krizi. Demokratom jako naklonjena »Politika« objavlja 22. t. m. tole poročilo o položaju: »Kolikor dalje traja kriza, toliko močnejša postaja med radikali struja, ki je absolutno protivna zvezi z demokrati in zemljoradniki. To razpoloženje pojačujejo še sveži spomini na volivni boj. Splošno prevladuje med radikali mnenje, da bi taka zveza okrepila demokrate in zemljoradnike na račun radikalov. Smatrajo tudi, da bi taka koalicijska ne rešila državne krize in tudi ne spora z Radicem. Ker se je pa velik del radikalov izrekel proti koaliciji, so člani džemijeta kategorično izjavili, da bodo iz kluba izstopili, če pride do koalicijske. — »Vreme«, list, ki stoji baje blizu Ljubi Jovanovića, piše: »Takoj, ko je dobil Pašić mandat za sestavo vlade, so začeli parlamentarni krogi s svojimi uganjani. Večina ne verjame na možnost koalicijske med radikali in demokrati in zemljoradniki. Tudi koalicijska s klerikalci ima malo upanja na uspeh, ker so klerikalci zvezani z Radicem in nimajo prostih rok. Vendar se glasovi o tej koaliciji trdovratno vzdržujejo. Izgledi za radikalno-demokratsko koalicijsko so zelo neugodni. Med radikali vlada proti tej koaliciji velika nevolja in protivijo se ji celo mirol radikalni iz Bosne.«

Dnevne novice.

— Otvoritev doma na Selih nad Kamnikom. 22. t. m. so doživeli Seljani zgodovinski dan. Se živi v spominu veličastna slovesnost posvečenja njihove lepe cerkve pred več kot 100 leti, a vendar pravijo, da je bila prisrčna slovesnost ob blagoslovitvi »Marijinega doma« še večja in lepša. Mala, revna gorska župnija s 700 ljudmi je z zgledno požrtvovalnostjo sledila pogumnemu idealizmu č. g. župnika Tomažiča, ki je kot župnik postal v pravem pomenu besede sv. Pavla »Vsem vse« in je tudi sam zbral in izvežbal pevce, igralce, deklamatorje itd. za slovesnost otvoritve. Preč. g. kanonik Al. Stroj je uspešno nadomeščal ob asistenci 7 duhovnikov prevzvišenega g. knezoškofa, ki je bil zadržan; g. Borc je z Orli in godbo iz Kamnika dodal posebno živahnost sporedu; za SKSZ je pohvalil zgledno delo Seljanov tajnik g. J. Hafner. Na Sela bi se mogli iti učiti in ogrevati za uspešno vzgojo ljudstva, za lepoto hiše božje in zidavo danes povsod neobhodno potrebnih prosvetnih domov mnogi premožni, številni dolinci, ki še niso zmogli kaj takega. Tudi nasprotniki uči ta dom, da bo naš narod nepremagljiv in za tuje brezverstvo nedostopen, dokler bo zanj delal in z njim trpel njegov duhovnik.

J. H. — Kamnik. V lični dvorani »Kamniškega doma« so priredile v nedeljo dne 22. t. m. Orlice mičen nastop z 9 točkami (več vrst prostih in simboličnih vaj po narodnih pesmih, rajanje Noči, deklamacija in veseligr), ki je razodeval občinstvu odlične stvariteljne talente kamniških Orlic. — Orel v Kamniku je dobil novo, krasno telovadnico, izredno zračno in visoko, ob zadrugi blizu kolodvorja poleg telovadnice je obsežen vrt izpremenjen v letno telovadišče. Koder še nimate potrebnih prostorov, pojdite ga pogledat v Kamnik!

— Industriji proti Orjuni. Organizacija mladih, od demokratov nahujskanih ljudi, vzdržana iz novih fondov, postaja vedno nasilnejša. Kar si ti mladeniči dovoljujejo, presega že vse meje potrpežljivosti. Junaška ta »Orjuna« sicer ni, ker napada le posameznike, in atentate, ki jih je

Prvi zemljani na mescu.

Čudežni doživljaji dveh Angležev. 57. Angleški spisal H. G. Wells. — Poslovenil — e —.

»Bitja z veliko shrambo za možgane tvorijo nekako plemstvo med seleniti. In glava vseh teh »debeloglavocev« je »Veliki mojster« kakor imenujejo svojega vrhovnega poglavarja in zapovednika. Preden bi naj prišel tudi jaz, čim bom zadostno pripravljen.

»Med to debeloglavo plemstvo spada tudi moja dva znanca Fi-u in Tsi-puf.

»Prvi je nekak svetovalec Velikega mojstra, zmožen in bistroumen, drugi pa spada med »vedež«, — bitja, ki jim od prve mladosti sem s posebnimi sredstvi in z neprestano vajo vzgojijo možgane za neomejen pomnež. Tak »vedež« si brez truda in nepozabljivo vtisne v možgane vsako besedo, ki jo kedaj sliši. Zato tudi seleniti ne poznajo knjig. Vsa njihova vedenja je zbrana v razsežnih možganih teh vedežev. Za vsako stroko imajo svoje vedeže in nanje se obrnejo, ako hočejo kaj »vedeti« — prav kakor zemljani brskajo po zaprašenih knjigah, ako česa ne vedo.

»Razumljivo je, da ta bitja s svojimi ogromnimi možgani niso sposobna za nobeno drugo delo. Zato spremljajo njihove nosilnice celi tropi služabnikov, strežnikov, klicarjev itd. —

»Temu slično je tudi njihovo politično

in družabno življenje. Hodeč med naselbinami sem opazil —

Tu se nenadoma pretrga nit Kavorjevega poročila.

Nedvomno nam je hotel pojasniti ustroj države, zasebno življenje selenitov, njihove družinske odnošaje itd. Nad vse zanimivo bi bilo vedeti, kaka verska in moralna naziranja imajo seleniti. Pa poročilo o tem se je razpršilo v neznanih daljavah svetovnih prostorov, — ako je vobče Kavor o tem kedaj poročal —.

4.

— sem bil pripravljen in zdrav dovolje pravi eno zadnjih poročil, »da sem mogel stopiti pred Velikega mojstra, ki je vladar vseh selenitov.

— postajala vedno večja,« nadaljuje poročilo, ki je odslej pogosto pretrgano. Najbrž je hotel Kavor reči »Gneča«.

»Blizali smo se palači Velikega mojstra, ako smem »palačo« imenovati celo vrsto velikanskih, dvoranam podobnih votlin, razsvetljenih s sijajno modro lučjo. Neštei obrabi so strmeli vame. Zlasti sem opazil mnogo bitij s silnimi nosovi —.

»Krog mene je stopala četa sulicarjev s čeladastimi glavami. Pridružila se nam je koj, ko smo stopili iz čolna, v katerem smo se pripeljali preko jezera v palačino pristanišče.

»Sedel sem v nosilnico, moji običajni strežniki so me obdali. Pred menoj in za menoj pa se je razvil sprevod odličnih oseb —.

»Na čelu so korakali klicarji s trobentastimi lici, za njimi je prišla — vsa v nosilnicah — družba »učenih glav«, živa knjižnica, cvet selenitske učenosti, tesno pred menoj se je zibala ogromna glava Fi-ufeva, za njim je bil Tsi-puf, oba v nosilnicah, nato jaz v posebno dragoceni nosilnici. Spletena je bila iz neke gibčne, mehke tvarine, drogov pa so bili po vsem kar sem mogel presoditi, iz zlata. Za menoj so prihajala dolguha bitja, poročevalci. Njihova naloga je bila, kakor mi je razlagal Fi-u, da so poslušali na vsako besedo, ki se je govorila pri tem zgodovinsko velevažnem sestanku.

»In ob straneh pota so stale nepregledne množice selenitov in njihovi spateni obrabi so se izgubljali v mračnih globinah —.

»Priznati moram, da me se bila sredi vse te slavnostne množice, sredi teh sijajnih prostorov naravnost — sram. Zastopnik zemlje in njene kulture, zastopnik slavnega naroda, — pa tak!

»Ne vem, kako dolgo se že nisem umil in počesal. Lasje so mi razmrščeni viseli po čelu in po licih. V dolgih sčeti-nah je štrlela moja neobrita brada —. Anglež pa neobrit! Ničesar huje bi se ne

bil sramoval na zemlji, ko take zanemarjene zunanosti na svoji osebi. In tu sem nastopil — tak! Kaj si bo mislil presvetli dvor Velikega mojstra, kaj si bodo mislili seleniti vobče o zemljanih —?

»In oblečen sem bil v tenek črn suk-njič, kratke hlače do kolen sem nosil, nogavice, blato in nesnaga vseh vrst, kar se jih je našlo na mescu, se me je držala. Bos sem bil. Hlače na kolenih so zevale v prostodušnem razcepu, ki se je prešerno razkazoval vsej okolici, ko sem sključen čepel v nosilnici. Moja desna nogavica je trdovratno silila kvišku.

»Živo sem se zavedal krivice, ki sem jo s svojim nastopom delal vsemu človeštvu —. Kaj bi bil dal, da bi bil vsaj nekoliko popravil svoje toaletne pogrške in nedostatke, pa žal ničesar primernega nisem našel. Edino kar sem mogel storiti, je bilo, da sem si svojo odejo kolikortoliko okusno nagubal čez rame in prsi po načinu rimske toge in skušal s tem dati svoji zunanosti vsaj nekaj dostojanstvenosti. Nisem pa zvedel, ali je to naredilo kak vtis na selenite.

»Oboko za obokom se je dvigal, dvorana za dvorano se je vrstila, ena večja ko druga, ena sijajnejša ko druga. In daleč spredaj sem skozi veličastni obok zagledal v bledomodri svetlobi široke veličastne stopnice, ki so se na »zvor izgubljale v dimasti daljavi.

izvršila, taji. Predzrna je pa v grožnjah, ker jo oblast ščiti in meni, da sme in more ves svet terorizirati. Terorizira pa le tiste, ki se dajo. Kadar jo pa njeni člani skupijo pa milo zavajajo v »Jutru«. Sedaj se je spravila ta organizacija tudi nad industrije in grozi s terorjem tistim industrijcem, ki imajo po nepotrebnem zaposlene tujece mesto domačinov. Mi ne dvomimo, da se na marsikaterem mestu brez potrebe šopiri tujece mesto domačinov in apeliramo na industrije, da se ozirajo predvsem na naše državljane, istina pa je, da so na mnogih mestih tuji kot kvalificirane moči naravnost potrebni, za katere nimamo nobenega nadomestila in moramo biti veseli, da jih imamo. Kateri tuji pa so potrebni in kateri ne, o tem pa ne bodo odločevali mladeniči, ki še ne vedo niti, kaj je svet. Zato je Zveza industrijcev objavila protest proti tozadevnemu terorju Orjune. Mi tega protesta nismo objavili, ker protest po drugi strani apelira na razsodnost voditeljev nacionalističnega gibanja, da naj skrbijo za strogo disciplino v svoji organizaciji, in pripisuje »Orjunu« »stremiljenja iz idealnih narodnih motivov«. Organizacija, ki je nasilna, ki pobija na cesti ljudi, uničuje slovenske tiskarne ali jim grozi z uničenjem in strelja na nedolžne žrtve, nima ne z idealizmom ne z razsodnostjo nobene zveze. Take organizacije se ne prosi, ampak se jo pobija v načelu in povsod. Industrijec, pokaži vrata fantinu, ki pride v tvoj obrat kot nepoklican nadzornik grozi.

— Za kaznilnice v Sloveniji. Finančno ministrstvo je dovolilo kredit v znesku 430.000 dinarjev za vzdrževanje kaznilnic v Sloveniji.

— Za izboljšanje prometa v Črnigori. »Crna Gor« poroča, da bo vojaška oblast zgradila poljsko železnico od Plavnice do Podgorice; dela so se že pričela. V zvezi s to železnico namerava brodersko društvo »Boka« uvesti promet od Bara do Bojane in od Skadra do Plavnice in Vira. Razen tega namerava vojaška oblast obnoviti bivšo avstrijsko vojno žično železnico Kotor-Krstač. Vse te prometne zveze bi bile velikega pomena zlasti tudi za prehrano teh krajev, kjer je pozimi vsak promet ustavljen.

— Dom odraslih slepih. Slepí smo si naložili veliko skrb, zgraditi za naše sotrpinke in za nas Dom, ki se bo imenoval Dom odraslih slepih. V njem bodo slepi dosmrtno preskrbljeni. V to svrhu pošiljamo okoliščine in prosimo, da bi se iste ne metale v koš, kajti vsak najmanjši dar bo hvaležno sprejet. Pomaga nam vsakdo pri tem težkem delu! Odbor Podpornega društva slepih v Ljubljani, Wolfova ulica 12.

Ježica pri Ljubljani. Kakor znano je okrajno glavarstvo v Ljubljani prepovedalo mlekaricam vožnjo po desnem hodniku Dunajske ceste v smeri Ježica—Ljubljana. Tudi mlekarice nimamo nič proti temu ukrepu in prav je, da se napravi red, da kolesarji vozijo po enem, a mlekarice po drugem hodniku, ker s tem se gotovo prepreči marsikak neprijeten »stik«. Toda pričakovalne smo, da bodo merodajni gospodje upoštevali naše želje in si cesto ogledali ob slabem vremenu. Desni hodnik je lepo osušen, v levem pa stoji cela jezera dežnice in blata. In po tej brozi naj brede mlekarica s težkim vozičkom in večkrat z raztrganimi čevlji! Gospodje, ki imajo posebno veselje škandirati mlekarice, naj bi raje poskrbeli, da se levi hodnik očisti blata in primerno nasuje; ali pa naročite cestarjem, da napravijo odtoke, da se bo mogla voda odtekat. Potem še-le pošljite orožnike nad nas, če ne bomo ubogale. Nikakor pa ni pravično, da ste v soboto 21. t. m. na deževni dan poslali svoje organe na Dunajsko cesto, ki so podili mlekarice s suhega hodnika v blato in vodo. — Okrajnemu glavarstvu priporočamo, da pri nalaaganju globe upošteva olajševalne okolnosti: dež, blato, najbolj pa svoj nepremišljen ukrep, ki je, če se brezobzirno izvaja, zelo krut in krivičen. — Mlekarско društvo, kje si? — Mlekarica.

— Rob. Tukajšnje k. sl. iz. društvo priredi v nedeljo dne 24. IV. 1923. ob pol 3. pop. »Delo« z biseric, igrokaz v 5. dej. s petjem. K obilni udeležbi v. i. odbor.

— Tovariši, tovarišice! Pred 10 leti smo si segli v roko in želeli drug drugemu srečno pot v življenju. Znano smo naredili obljubo: Čez 10 let na svidenjel Minula je doba, izpolnimo obljubo. Sleherni naj blagovolj navesti kraj sestanka na naslov: Václav Držaj, tel. učitelj, Kranj. — P. S. upoštevali se bodo le resni primeri predlogi.

— Razpis službe. Generalna inspekcija voda v Ljubljani razpisuje mesto hidrotehničarja (gradbenega nadoficijala) v IX. činovnem razredu. Interesenti se opozarjajo na tozadevni razpis v »Uradnem listu«.

— Poizkušeni umor in samomor. 37 letni, oženjeni stražnik Franjo Martinčič v Zagrebu, oče več otrok, se je zagledal v 24 letno natakario Marijo Težak. Ker ga ta ni marala, je Martinčič 20. t. m. ponoči ustrelil nanjo in jo zadel v prsi, nato pa poglaval kroglo še sebi v glavo. Težakovo so našli zjutraj še živo in bo najbrže okrevala. Martinčič je bil v hipu mrtel.

— Čevlje kupujte od domačih tovarov tverke Peter Kozina z znamko Peko, ker so isti priznani najboljše in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg šte. 20, ter Aleksandrova cesta šte. 1.

Dve veliki železniški nesreči na Savi in v Postojni

Izredni tovorni vlak št. 856 je dne 23. aprila 1923 pred postajo Sava j. ž. čakal pri plošči znamenja, da sme voziti na postajo. Vlak so tvorili prazni vozovi. Osební vlak Trst—Dunaj, ki odhaja iz Ljubljane ob 11. uri 22 minut, je odvozil iz Litije proti Savi. Noč je bila temna, deževalo je tudi, vsled česar strojevodja osebnega vlada ni mogel že oddaleč videti, da stoji pri savski plošči vlak. Sklepní sprevodnik tovrnoga vlada št. 856 je storil v polni meri svojo dolžnost: razpostavil je na tračnici razpočnike in ko je videl prihajati osební vlak, mu je dajal znamenja: »Stoj!« Strojevodja osebnega vlada je precej ustavljal svoj vlak, ki je vozil tam s približno naglico 30—40 km, toda popolnoma ga ni mogel več ustaviti, vsled česar je osební vlak zavozil v tovorni vlak in razbil več voz, enega je pa dvignil kvišku in se je voz ujel v brzojavni drog. Brzojavne in telefonske žice so bile vse pretrgane. Sunk je v osebnem vlaku vozeče se potnike silno prestrašil, toda na srečo se je ob karambolu vlak premikal počasi; potniki so popadali s svojih sedežev in je bilo lahko ranjenih samo pet oseb. Ker so bile brzojavne in telefonske žice potrgane, se je ravnanje južne železnice v Ljubljani naznanila nesreča z litijske postaje, kamor je privozil ponesrečeni osební vlak nazaj. V Ljubljani so precej sestavili pomožni vlak, ki se je odpeljal na Savo ob pol 6. uri zjutraj. Z njim so se vozili centralni nadzornik Pregelj, prometni kontrolor Arhar in načelnik ljubljanske sekcije j. ž. inž. Müller. Iz Zidanega mosta se je odpeljal na Savo pomožni vlak pod vodstvom nadzornika Randlja. Rešilni ekspediciji iz Ljubljane in iz Zidanega mosta sta tako požrtvovalno delali, da sta bili obe tračnici že ob pol 10. uri dopoldne prosti za promet. Od ranjenecv se je vrnil le eden v Ljubljano, ostali štirje so se peljali naprej, ker se je osební promet tudi med reševanjem akcijo nadaljeval in so potniki prestopali iz vlakov južne proge v vlake severne proge j. ž. in narobe.

Druga nesreča v noči od nedelje na ponedeljek se je pa zgodila v Postojni. O tej nesreči ne moremo postrčiti z avteničnim poročilom in se omejujemo le na to, kar so nam pripovedovali potniki, ki so se pripeljali iz Postojne v Ljubljano. Tisti osební vlak, ki je imel nesrečo pri savski plošči, je osmuknil na postaji v Postojni tovorni vlak, toda osební vlak je vozil z zamudo 80 minut naprej proti Ljubljani. Ljudje, došli iz Postojne v Ljubljano, so trdili, da je bilo ob tej nesreči v Postojni ubitih 5 potnikov in 20 ranjenih.

štajerske novice.

š Lepa slavnost krščanskega ženstva se vrši v nedeljo dne 6. maja t. l. v Mariboru. Ta dan se bo namreč slovesno blagoslovila nova zastava, ki si jo je nabavila »Krščanska ženska zveza v Mariboru« in so jo s priznano spretnostjo izvršile č. š. šolske sestre v Mariboru. Spored slavnosti bo naslednji: v nedeljo zjutraj 6. majnika imajo članice »K. Ž. Z.« v stolnici službo božjo s skupnim sv. obhajilom. Ob četrt na 10. uro slovesen vhod v stolnico (zbirališče na Slomškovev trg, pred stolnim župniščem) ob pol 10. uri blagoslovljenje zastave, zatem pridiga in po pridigi pontifikalna sv. maša. Zastavo bo blagoslovil mil. g. kapiteljski vikar Martin Matek. Popoldne istega dne se vrši pri Gambirnu velika vrtna veselica združena z ženskim zborovanjem. Začetek veselice ob 2. uri, zborovanja ob 3. popoldne. Na zborovanju bo govorila gđ. Cilka Krekova iz Ljubljane in g. dr. Anton Medved. Katoliško ženstvo iz bližnje in daljne okolice se vabi k obilni udeležbi. Društva, ki se nameravajo udeležiti slavnosti v večjem številu ali z zastavo ali poslati zastopstvo, naj to čimprej javijo odboru. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu.

Gospodarstvo.

Janko Lavrič, Strasbourg:

Hmeljske cene.

Po par letih dobrih hmeljskih cen so doživeli slovenski hmeljarji to sezijo naenkrat silno razočaranje: namesto pričakovanih tri do štiri sto kron so dobili povprečno komaj sedemdeset do sto kron za kilogram, kar ne krije niti produkcijskih stroškov. Zadnje tedne se cene sicer dvigajo, a to je sedaj za večino prepozno; tudi je dvomiti, da pridejo na pričakovano višino.

To leto se bolj kot kdaj vsiljuje vprašanje, zakaj je češki, zlasti žateški hmelj vedno toliko dražji od našega? Ali je res, da je toliko boljši od slovenskega?

Pri svojih obiskih hmeljskih trgovcev na francoskih in belgijskih tržiščih in pri obiskih pivovarn v Jugoslaviji, Avstriji, Franciji in Belgiji sem imel dosti prilike proučevati to zanimivo

vprašanje. V tem članku dajem kratek pregled svojih opazovanj in zaključke, do katerih sem prišel.

Kot najvažnejši rezultat svojih opazovanj pribijem sledeče: po mnenju mnogih starih hmeljskih trgovcev v inozemstvu so posamezne partije našega slovenskega hmelja enake povprečnemu žateškemu, včasih celo boljše od njega, kljub temu pa plačajo za žateškega raje 80 in več odstotkov višje cene kakor za našega in to radi tega, ker zahtevajo pivovarnarji po starih tradicijah žateški hmelj z uradnim certifikatom. Enako pohvalno sodbo sem našel tudi pri par pivovarnarjih, ki niso imeli tradicijskih predsodkov, vendar je takih, deloma po naši krivdi, žal še zelo malo. Drugi vzroki, da kupi inozemski trgovec raje žateški hmelj od našega, so stare trgovske zveze s češkimi dobavitelji, na katere se lahko tako glede dobave kakor tudi glede kakovosti zanesemo, nadalje stalne zaloge žateškega hmelja v vseh važnejših hmeljskih tržiščih.

Ta hvala našega hmelja seveda ne velja za ves naš hmelj, nego samo za nekatere izbrane partije, dokaz pa je, da imamo vse predpogoje, da dosežemo s sistematičnim delom tudi v splošnem češki pridelek. Čehi so si prigodili svojo kakovost v desetletja trajajočem skrbnem izbiranju sadežev, s poskusi in študijami; vsega tega treba še v večji meri našemu hmeljarstvu. Roko v roki s producenti so delali trgovci, tako da so dosegli skoro nekak monopol za fin hmelj. Ker imamo mi iste predpogoje kakor Čehi, moremo in moramo v skupnem delu med producenti in trgovci doseči tudi iste rezultate v ceni.

Hmeljarsko društvo v Zalcu je storilo v tem oziru vse kar mu je bilo v okviru njegovih skromnih sredstev mogoče. V interesu vsega hmeljarstva, zlasti za veleprocente in trgovce, bi bilo zvišati dohodke Hmeljarskega društva, najenostavnjeje s povišanjem članarin, ki bi se morala odmerjati v razmerju pridelka vsakega člana, ker ima vsak član tudi v istem razmerju koristi od društva. Šele potem bi to prepotrebno društvo lahko delalo po češkem vzorcu.

Če hočemo doseči višje cene, moramo delati na to, da nastane po našem hmelju večje povpraševanje. Vpeljati ga moramo v inozemske pivovarne pod svojim pravim slovenskim imenom. Dokler pivovarnarji ne bodo zahtevali izrecno »slovenski hmelj«, kakor sedaj zahtevajo žateškega in dokler naš hmelj ne bo imel certifikatov, da je res slovenski, ne bo nikoli dosegel one cene, ki je zasluži po svoji kakovosti. Doseči pravo višino cen na svetovnem trgu, to je naloga našega domačega trgovstva. Ta naloga ni lahka, trgovec se mora boriti zlasti proti starim pivovarniškim tradicijam in proti izbornemu češkemu trgovskemu u. tehničnemu aparatu.

Omenjam še, da tudi pri končni prireditvi hmelja za izvoz še nismo na višku. Zelo priporočljivo bi bilo, da se angažira strokovnjak iz Češke. Od tujih hmeljskih trgovcev se tega ne bomo lahko naučili, kajti te odvažajo naš hmelj če le mogoče v originalnih balah producentov, kljub višjim transportnim stroškom, samo da ga lahko doma brez naše navzočnosti preberejo, rešajo, sortirajo, mešajo, konservirajo itd.

Ko je hmelj v svoji zadnji, končnoveljavni obliki pripravljen za izvoz, pride najtežje delo, to je prodaja po cenah, ki jih zasluži po svoji kakovosti. Do sedaj se je prodajal žal vedno pod to ceno. Prvi in glavni vzrok temu je, kakor že omenjeno, stoletna pivovarniška tradicija, da je žateški hmelj najboljši. Pivovarnar veruje v splošnem raje certifikatu, kakor svojim očem in svojemu vonju. V boju proti tem tradicijam je dosegel par slovenskih trdk že prav lepe uspehe, tako v Avstriji, Italiji, Franciji in Belgiji. To pa je bilo žal mogoče le z našimi nižjimi cenami. Ker pa pivovarnarji ne menjajo radi svojih dobaviteljev, pomeni vsaka na novo pridobljena pivovarna pri skrbni postrežbi dolgoletna, če ne stalen in avtomatično rastoč uspeh. Le s takim vztrajnim delom se bo vpeljal naš hmelj pod svojim pravim imenom, pivovarnarji bodo začeli zahtevati »slovenski hmelj«, povpraševanje po »slovenskem hmelju« bo rastlo, vsled česar bodo morale rasti tudi cene, dokler ne pridejo do zaslužene višine. Da se pa pod našim imenom ne bo prodajal manjvreden hmelj drugega izvora, moramo svoj pridelek štiliti po češkem vzorcu s certifikati. Ker pa tuji trgovci niso zainteresirani, da se vpelje slovenska znamka, še manj pa, da se ta štiti s certifikati, je to naloga našega domačega trgovstva, katerega treba v tem delu podpirati, zlasti z dobrim pridelkom.

Pri svojih obiskih se mi je nešteto krat stavilo vprašanje, če imamo za svoj hmelj tudi certifikate, kakor Čehi, Nemci, Belgijci. Pivovarnarji so silno nezaupljivi, navajeni so na certifikate, hmelj brez certifikatov se jim zdi še vnaprej nezanesljiv, kajti po starih tradicijah ima vsak fin hmelj certifikat. Tej splošni želji bo treba vsakakor takoj ustreči, kar bo največ v našem lastnem interesu. Vsak certifikat bo tvoril obenem tudi propagandni list za naš hmelj in to tem uspešneje, čim bolj se bo pazilo pri izstavljanju certifikatov na kakovost — slab hmelj seveda ne sme dobiti certifikata — in čim okusneje bo certifikat izdelan. Ti certifikati bi lahko tvorili za Hmeljarno in Hmeljarsko društvo nov vir dohodkov.

Ko bosta naš domači trgovec in producent dosegla češko predpodo, bomo tudi dosegli svoj cilj, to je enake cene za enako blago.

BORZA.

Zagreb, 23. aprila. (Izv.) Devize: Pešta 1.95—2.02, Berlin 0.37—0.38, Italija 4.88—4.9050, London 4.58—4.60, Newyork 98—98.75, Pariz 6.50—6.5650, Praga 2.9450—2.96, Dunaj 0.1380—0.1390, Zürich 17.90—18. — Valute: dolar 96.50—97.50.

Curth, 23. aprila. (Izv.) Devize: Pešta 0.11, Berlin 0.0210, Italija 25.30, London 25.66, Newyork 551, Pariz 36.77, Praga 16.42, Dunaj 0.007750, Sofija 4.05, Belgrad 5.5250, Varšava

0.0115, Holl 216. — Valute: n. a. K 0.007750. Dunaj, 23. aprila. (Izv.) Devize: Pešta 13.95, Berlin 2.53, Italija 8.521, London 330500, Newyork 71050, Pariz 4749, Praga 2119, Zürich 12885, Sofija 529.50, Belgrad 719, Varšava 1.48

Ljubljanske novice.

Ij Pastoralna konferenca za Ljubljano bo v sredo, 25. t. m. v semenišču. Začetek točno ob 4. popoldne.

Ij Seja kluba občinskih svetnikov SLS se vrši mesto v sredo danes v torek ob 8. uri zvečer v posvetovalnici KTD.

Ij Slovenska krščanska ženska zveza ima danes ob 6. zvečer v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne I. nadst. odborovo sejo.

Ij Pripravljalni odbor strokovne zveze javnih nameštencev. Danes odborova seja ob pol 20. zvečer v navadnih prostorih. Prosim polnoštevilne vdeležbe.

Ij Dr. Krekova kuharsko-gospodinjka šola ima v sredo, 25. t. m. ob 8. zvečer predavanje. Predava g. dr. Zvoček. Absolventinje uljudno vabljenje.

Ij Redno mesečno predavanje Geografskega društva se vrši v sredo, 25. t. m. ob 5. popoldne na univerzi, soba št. 77. Predava senior Geogr. društva g. prof. Silvo Kranjec o temi: Geopolitični položaj držav v povojni Evropi.

Ij Akcijski odbor železničarjev in državnih nameštencev ima svojo sejo danes ob pol 8. zvečer v prostorih Zveze jugoslovanskih železničarjev. Gradšče 7. Vabljeni so kot običajno zastopniki vseh organizacij.

Ij Napadi na vodstvo in uradništvo ljubljanske tobačne tovarne. — Kakor nam javlja finančna delegacija, je vodstvo tobačne tovarne povodom notic »Orjune« z dne 8. in 22. aprila t. l. takoj samostojno zahtevalo, da se uvede disciplinarna preiskava, in je že tudi pri kazenskem sodišču storilo potrebne korake v svojo obrambo.

Ij Tatvine v kavarnah. Trgovski potnik Jožef Otuhala je v kavarni »Evropa« ukradel uradniku Valentinu Jadram 12.000 K, naslednji dan pa v kavarni »Zvezda« Branimiru Kozincu 8000 K vredno suknjo. Deželno sodišče mu je za to prisodilo 3 mesece težke ječe.

Narodno gledališče.

OPERA.

Torek, 24. aprila: RIGOLETTO. — Red E. Sreda, 25. aprila: CAROSTRELEC. — Red C.

DRAMA.

Sreda, 25. aprila: ČRESNJEV VRT. — Red D. Četrtek, 26. aprila: OTOK IN STRUGA. — Red E.

Iz gledališke pisarne. Pri predstavi Rigoleta v torek, 24. t. m., poje naslovno vlogo g. Balaban, vlogo Sparafucella pa g. Betetto. Pri predstavi Carostrelec v sredo, dne 25. t. m., poje vlogo Anke prvič gna Koronjakova. Vlogo puščavnika g. Betetto in vlogo kneza g. Levar.

Sprememba opernega repertoarja. Operni baritonist Bukšek je moral svojo gostovanje v naši operi preložiti zaradi izpremembe opernega repertoarja v osiškem gledališču, kjer je angažiran. Zato se naš operni repertoar za tekoči teden tako-le spremeni: v četrtek, dne 26. t. m., bo ob štirih popoldne dijaška predstava. Peli bodo izvirno domačo opero »Gorenjski slavček«. V petek, dne 27. t. m., bo plesala v operi naša rojakinja gna Lidija Wisniakova, ki je dosegla s svojim lanskim plesnim nastopom v tukajšnjem opernem gledališču popoln uspeh. Vse leto se je izobraževala na najboljših svetovnih plesnih šolah dalje, tako tudi v Reclerau na znameniti ritmični šoli prof. Dalerozeja. Plesala bo razne moderne dramatične plesne. Začetek ob pol 8. uri zvečer. V soboto, dne 28. t. m., se vprizori kot mladinska predstava, namenjena našim malčkom, krasna Humperdinckova opera »Janko in Metka«. Začetek ob štirih popoldne. V nedeljo, dne 29. t. m., se poje »Tosca« z gno Zikovo, g. Simencem, g. Balabanom in g. Betettom.

Orlovski vestnik.

V zgornji savinjski dolini priredi orlovska srenja Marija-Nazarje v Gornjem gradu dne 29. t. m. ob 3. popoldne lep telovadni nastop na dvorišču graščine Gornji grad. (Ob slabem vremenu bo nastop v škofovi dvorani.) Pridite pogledat naše Savinčane!

Knjigovodja

starejša, izvežbana moč, ki je imel že posla z blagovnim prometom in je vodil ameriški journal, DOBI MESTO

koč prvi knjigovodja

pri L. delavskem konsumnem društvu v Ljubljani, Kongresni trg št. 2. — Pismene ponudbe in, če mogoče tudi osebna predstavitve, na gornji naslov.

Turistika in sport.

Avtomobilne dirke »Targo Florio«. Naj-napornejša mednarodna avtomobilna dirka »Targo Florio« se je vršila v Siciliji na hriboviti jako kameniti progi, katera je 432 km dolga, ima pa 1540 jako hudih ovinkov. Radi teh ovinkov trpe veliko avtomobili, še več pa pnevmatiki, ker je treba pred vsakim ovinkom hitrost vožnje zmanjšati in po ovinku zopet zvišati. Pri tej silno težavni dirki je bil v V. kategoriji prvi, v generalnem razredu pri najhujši mednarodni konkurenci pa tretji Minoia, ki je vozil avtomobil znane tovarne Steyer in imel pnevmatike »Continental-Cord«, kateri so se

glede kvalitete izborne obnesli. Najboljši čas se je dosegel v 7 urah 32 min. 40 sek.

Polzvedovanja.

Izgubila se je v soboto popoldne ob 1. uri po poti mimo skladišče državnega kolodvora do tega kolodvora usnjata denarnica z večjo vsoto denarja in važnimi računi. Pošteni najditelj naj blagovoli najdeno vrniti proti primerni nagradi na policijsko ravnanje ali pa v dnevnem zavetišču poleg drž. kolodvora.

Izgubila sta se dva ključa na železnem obročku, eden wertheimerjev, drugi pa zviran votel, in sicer v soboto 21. aprila zvečer na

poti iz deželne bolnice, Zaloška cesta, Hrvatski trg, Ilirska ulica, Škofja ulica, trg Tabor do Metelkove ulice. Najditelj naj ju izvoli proti primerni nagradi izročiti pri vratarju deželne bolnice v Ljubljani.

Izgubila se je v soboto zvečer zlata damska ura-zapestnica. Pošteni najditelj naj jo odda proti visoki nagradi na policijskem ravnanju.

Izgubila se je v nedeljo v Ljubljani nikelnasta olinata čepica (Ölkape) od voza (Landauer). Vrne naj se lastniku Accetto, Trnovski pristan 14 v Ljubljani.

Našla se je sredini mesta srednja vsota denarja. Dobi se pri Jožetu Koritniku, Pogacarjev trg (prodajalec kvasa).

OBČNI ZBOR

»VZAJEMNE ZAVAROVALNICE«

se ne vrši dne 28. aprila, ampak 24. majnika v istim dnevnim redom.

Pozor!

ODDAM V ZAKUP ali za stanovanje TRGOVINO s mešanim blagom. — Naslov pove uprava lista pod št. 2424.

ZIDARSKI MOJSTRI, POZOR!

Napredaj večja zidne opeke množina

delana na roko, katera se lahko ogleda na licu mesta. Cena po dogovoru. — IVAN ŠTEH, Dobropolje. — Telefon: Videm - Dobropolje. 2426

Službo PRVEGA HLAPCA

pri kakšni graščini ali večjem posestvu IŠČE zakonski mož z ženo brez otrok. Gre tudi v kako SKLADIŠČE, kjer bi imel stanovanje. — Cenj. ponudbe pod: »ZAKONSKI« na upravo lista. 2421

Gradbeno podjetje Ing. AL. HROVAT in Ing. ALB. CERNE, Ljubljana, Krekov trg št. 10/L, sprejme takoj

polirja in predelavca

izurjena v zemeljskih delih in visokih stavbah. — Isto vzame v najem

skladišče.

200 zložljivih postelj 400 praznih zabojev vogalno parcelo

v mestu. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2417.

Sadike šparglja

slovite franc. vrste, zgodnji »d'Argenteuil«, nudi komad po 1 Din trdka JEGLIČ, Selo, p. Zirovnica, Gorenjsko.

Enodružinska HIŠA

z lepim vrtom je napredaj radi selitve takoj v Rožni dolini 106 pri Marjaku. — Stanovanje na razpolago. — Ravnotam prodajo KOTEL za prašiče, 65 l.

IŠČEM pridno in zanesljivo

KUHARICO

k mali družini. — Naslov pove upravništvo »SLOVENCA« pod številko 2422.

Pozor! Kateri hišni posestnik

v Zeleni jami bi mi mogel odstopiti 1 SOBO za trgovino s ali brez stanovanja? — Naslov pove uprava pod št. 2425.

Kolarske jesenove plohe

suh les, PRODAM v nedeljo, dne 29. aprila t. l. ob 5. uri popoldne na javni dražbi. — ZBILJE št. 11 pri Medvodah.

V NAJEM vzamem v zelo promet. kraju

trgovski lokal

s potrebnim stanovanjem z ali brez inventarja, eventualno tudi GOSTILNO, najraje kje na Štajerskem. — Cenj. ponudbe na upravništvo »Slovenca« pod šifro: »TRGOVSKI LOKAL«.

Cebulček nam preostaja

er ga nudimo po znatno znižani cenj. — Trgovina s semeni SEVER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. 2291

Modne cefirje

za srajce v najnovejših vzorcih priporoča

A. & E. Skaherné Ljubljana. Mestni trg 10

TRGOVINO

z mešanim blagom, dobro vpeljeno, v velikem trgu Cerknica pri Rakeku ODDAM V NAJEM. Zelo primerno tudi za grosista, ker leži neposredno ob glavni cesti s kolodvora, lokal na križišču cest v bližini vasi. Lep, velik lokal z velikim skladiščem. — Natančnejše podatke in dogovor pri lastnici trgovki IV. MARTINČIČ istotam. 2397

Cement, gips, strešna lepenka,

karbolinej, drvcement, vatproof, apno, izolacijsko lepenko, mavčne plošče, pravi Hatschek-etermit itd., nudi po tov. cenah

»Material«

trgovska družba z omejeno zav., LJUBLJANA, Miklošičeva c. 13. TELEFON 716.

Mesečno mebl. sobo

v centru mesta ali bližini juž. kol. išče soliden gospod s 1. majem. — Ponudbe navesti pod: »Danica« na upravo lista.

„DIAMALT“

Pozor pekli »Diamalt«, tvornice Hauser i Sobolka, Beč-Stadlau, v predvojni kakovosti, se edino dobi pri glav. zastopniku za Jugoslavijo EDUARD DUŽANEC, Zagreb. Skladišče Strossmajerova 10. Varnost se ponaredb v prahu ali tekočin!

Jumperji, pletene lopice

vedno zadnja novost

A. SINROVIĆ naslednik R. SOSS

Ljubljana, Mestni trg 19.

Koruzo za sejanje

PRIPOROČA

FRAN POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 2403

Prodajalko

slovenskega in nemškega jezika večja, z lepim pisavo in katera ima veselje za učenje knjigovodstva, sprejme trdka M. BERDAJS, trgovina z mešanim blagom in semeni, Maribor. Hrana in stanovanje v hiši. 2396

!!! AUTO !!!

BENCIN OLJE MAST PNEUMATIKA VSA POPRAVILA IN VOZNIJE Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi

JUGO-AUTO d. z. o. z. v Ljubljani.

** OBLEKE ZA BIRMANCE **

v vseh velikostih in barvah

Pri pismenem naročilu zadostuje navedba starosti. Največja izbira pri trvdki DRAGO SCHWAB, manufaktura, moda, konfekcija, Ljubljana, Dvorni trg 3.

Ivan Zakotnik

Telefon št. 379. mestni tesarski mojster Ljubljana, Dunajska cesta 46. Telefon št. 379.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd.

Gradba lesenih mostov, Jezov, mlinov. Parna žaga. Tovarna furnirja.

Jamski les

SMREKOV ali JELKOV, od 10 cm debeline na tankem koncu in od 3 m dolžine naprej, KUPI VSAKO MNOŽINO franko kranjskih postaj na vagonu naloženo:

Šentjanški premogovnik, Krmelj na Dolenjskem.

Ugodna prilika!

Slavnemu občinstvu in cenjenim svojim odjemalcem vlijudno naznanjam, da se vrši vsled preselitve trgovine

razprodaja

vsega manufakturnega blaga po znatno znižanih cenah

Anton Schuster

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 7.

Poskusite prosim s

pomladno nego z Dralle-jevo brezovo vodo za lase.

Z uspehom boste zadovoljni.

Oddalek Jurij Dralle. Zagreb, Palmotičeva ul. 66.

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Roman Kornik

Ana Kornik roj. Ranzinger

POROČENA

Ljubljana, april 1923.

Brezplačno letovišče

dobi upokojenka ali druga izobr. gospodična proti malemu delu. — Pisma pod: »Pod Pohorjem 2423« na upravo »Slovenca«.

Žagarja (gaterista)

za polnojarmenik, popolnoma izvežbanega v žaganju in brušenju žag, SPREJMEJO takoj pod ugodnimi pogoji. — Strojne tovarne in livarne

v Ljubljani. 2407

V globoki žalosti javljamo, da je naš iskreno ljubljani oče, stari oče, brat, stric, tast in svak, gospod

Ivan Kaučič

dne 21. t. m. po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sveta vere, v 75. letu mirno v Gospodu zaspal. Blagoga pokojnika smo pokopali včeraj pri Sv. Križu. Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 23. aprila 1923.

Rodbine:

KAUČIČ, JEGLIČ, SCHLESINGER, SUŠA.

Žalostnim srcem naznanjamo, da je naš najboljši mož, oče, brat, zet, svak, gospod

Ivan U. Rožman

poručnik

po dolgi mučni bolezni, v moški dobi včeraj, v nedeljo, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb se bo vršil v torek, 24. aprila ob 4. uri popoldne iz dež. bolnice.

Ljubljana, dne 23. aprila 1923.

Žalujoča rodbina Rožman, Tekavčič.

Zahvala.

Za mnoge izkaze sočutja povodom smrti gospe

Marije Laschan pl. Solstein

roj. PUCHER

kakor tudi za številno udeležbo na zadnji poti izrekata vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, zlasti preč. duhovščini, konventu p. p. frančiškanov in predstojništvu Marijanišča svojo iskreno zahvalo.

V Ljubljani, dne 22. aprila 1923.

FRIDERIK pl. LASCHAN in EMA SCHISCHKAR roj. PUCHER.